

סדרה בת אשר נשתתרה מאותו הדור. חימה והלא מכיר ויאלץ
בן מנשה נולדו בימי יעקב והיו מבני הארץ למה לא שאלם
משה והם היו מבני בניו של יוסף ו"ל שסוד הגאולה נמסר לפניהם
כדאיתא בפירקי ר"א (פרק מה) וביוון שבא משה הלכו וקני ישראל
אלהה לפי שכבר נכסלו עמי יד יי
אפרים שאלו שלשים שנה לפני
הקץ ונמלכו עמה זה ואחריה להם
מה לשון אמר לכם המושיע הזה
אמרו לה פקוד פקדתי אמרה
להם א"כ הוא הוא לך הן
הן משה אלף ויחזקת י"ל

ה' לו לידע מה יהא בסוף
דכתיב ¹ויעל יוסף לקבור
²וכל בית יוסף ואחיו ובית
רימה הוא ואחיו והדר וכל
ה' עד שלא ראו בכבודן של
זרין נהגו בתן כבוד דכתיב
³וידעו מלך מצרים ושריו

לדו אמד שבאו (6) בני עשו
מלחמה באו כיון שראו
ולן כתריהן ותלאום בארונם
בארונם של יעקב וינספדו
יגילו חמורים (7) (מאילו מאילו)
עכב אמר להן (8) ממרא קרית

ה ללאה ברדיה והאי דפייש
ביני בכירותא פשיטותא מי
לי וא"ר יוחנן משום ר"ש בן
כי הים קורין למכירה כירה
בארעא דמצרים היא ומאן
גופחלי אילת שלוחה הנותן

האי ואמרו ליה קא מעכב
זו ועד דאתי נפתלי מארעא
קולפא מחייה ארישיה נתרן
ועיניה ואחך והיינו דכתיב
דשע באותה שעה נתקיימה

אי וואי לא (3) עסק ביה יוסף
בניו ארצה כנען אמרו הניחו
גדול מיוסף כו': ת"ר בא
ישראל כולן נתעסקו בבזיה
מצות וגו' "ומנין היה יודע
נשתירה מאותו הדור הלך

העת שזשבע הקב"ה שאני
ראל אם אתה מראה עצמך
ד צף ארונו של יוסף ואל
מפיל הקורה ואת הברזל נפל
שן האלדום איה נפל ויראבו

הָלָא דְּבָרִים קָלוּ וּמָה אֲרִישֶׁה
הֵצֵף בְּרוֹל מִפְּנֵי מִשָּׁה
בְּרִנִּיט שֶׁל מַלְכִּים הִיָּה קָבוֹר
וְיֹסֵף הִגִּיעַ עַת שֶׁנִּשְׁבַּע
אֶת יִשְׂרָאֵל אֶת אֶתָּה
מִשְׁבֹּעַתְךָ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה

של מת ואחד של שכינה
מה טיבן של שני ארונות
להלך עם שכינה אמרו
קיים

[illegible]

1. וְאֵת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף
וְאֵת הַעֲלֵצִי בֶן יִשְׂרָאֵל
מִצִּירְיֹת קִבְרֹת שְׂמֵאל
בְּדִלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
הָיוּ יֹעֶקֶב מֵאֵת בְּנֵי
הַזֹּהֵר אֲבִי שָׂכֵם בְּמֵאָה
שָׁנָה וְיֹהֵד לִבְנֵי יוֹסֵף
לְנֶחֱמָה וְיֹהֵשׁ כֹּדֵד יִרְט
2. וְיֹחֵק מִשָּׁה אֵת
עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עֲמוֹי בֶן
הַשֹּׁעַף הַדְּבִיעִי אֲבִי
יִשְׂרָאֵל לֹאֲמֹר פָּקֵד יִסְפֹּד
אֵלֵיהֶם אֲחֵכֶם וְהַעֲלִיכֶם
אֶת עֲצָמֹתַי שָׁמָּה וְכֹה־
שֵׁמוֹת יֵד
3. וְיֹדֵה בֶּעֶת הַחֹזָאִי וְיֵד
יְהוֹדָה מֵאֵת אֲחֵיו זֶה עַד
אִישׁ עֲדָלְמִי שֵׁמוֹ הָיָה
בְּרֹאשֵׁית לֹחַ
4. וְיִרְבֹּנֶה הַיְמִינִי וְתִמְתֵּן
כֶּסֶף שְׁעֵי אֲשֶׁר תִּשְׁלֹם
וְיִרְבֹּנֶה הַיְמִינִי וְעֵלֶל
מִזֵּד זָאֵנוּ הוּא יֹחֲדָה
וְיִרְבֹּנֶה הַיְמִינִי תִמְחַנֶּה
בְּרֹאשֵׁית לֹחַ כִּי
5. וְתִקֵּה כִרְאוֹתָי כִּי
אֲשֶׁר עָבְדִי וְנֶתִי וְיִרְבֹּנֶה
עֲבָדְךָ אֵת שִׁיבֹת עֲבָדְךָ
אֲבִינוּ בְּיָגוֹן שְׂאֵלָה
בְּרֹאשֵׁית לֹחַ מֵלֵא
6. וְיֹסֵף הִרְדֵּי מִצְרַיִם
וְיִקְרָהוּ מוֹטִיפִי סִרְסִי
פְּרִיעָה וְשִׁבְחֵיהֶם אֲשֶׁר
מִצְרֵי מִדֵּי הַשְּׂמַנִּים
וְיִקְרָהוּ הַיְמִינִי
בְּרֹאשֵׁית לֹא
7. וְיֹחֲסֶבֶר בֶּן יִלְמֵעֲבֹב
וְיִשְׁמֹר אֶלֵי יֹאחֲזֵר
אֵלֵי בֶן אֶל חוֹסֶף
דְּבַר אֵלֵי עוֹד בְּכֶךְ הוּהוּ
דְּבִרִים כֹּ
8. וְתִנֵּה בֶּעֶת שָׁנָה וְשִׁמְיוֹ
עֲלֵיהֶם קִרְתָּ לִפְנֵי י
מִמֶּה וְיִקָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר
יִכְחֹ: הוּא קִדְשׁוֹ בֶן
יִכְחֹ בֶּן יִלְמֵעֲבֹב: וְיִנֵּה
9. וְיֹאחֲזֵר אֶלֵּהֶם בֶּן מֵאָה
וְעִישִׁירִים שָׁנָה אֲבִכִי חוֹסֶף
וְיִנֵּה אֶל אֲחִיקֵד וְיִנֵּה
לְבֹאֵר וְיִנֵּה אֶלֵּי
מִעֲבֵר אֶת הַיְרֹדִן הוּהוּ
דְּבִרִים כֹּ
10. אֶת חֲתִיָּה מִשְׁפָּחָהּ
וְיִקְרָהָ מִשְׁפָּחָהּ אֵת
מִסְפֵּי יִמְיָן אֲמֵלָה:
שֵׁמוֹת כֹּ
11. מִשְׁלֵחַ בֶּן מֵאָה
וְעִישִׁירִים שָׁנָה בְּחִמּוֹ לֹא
כִּקְחָה עִשִׂי לֹא כֹל לִהְיוֹת
דְּבִרִים כֹּ
12. וְעֵלֶל מִשְׁפָּחָהּ
מֵאֲבָל מוֹעִדֵיהֶם אֲבִי אֵי
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁי בֶן כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
13. קִרְיָתִים: מִדְּבֹרֵי לֹב
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
14. וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
15. וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
16. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
17. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
18. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
19. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
20. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
21. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
22. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
23. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
24. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
25. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
26. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
27. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹרֵי לֹב
28. מִיֵּשֶׁת מִשְׁפָּחָהּ
וְיִרְבֹּנֶה רֹאשִׁית לֹב כִּי
שִׁבְחוֹן וְיִנֵּה אֶלְעָלָה וְיִנֵּה
מִדְּבֹ

סמליון אומר. פי' ר"ח אית
דאמרי מלאך ואית
דאמרי שם חכם. (טערוך:
מפני

קיים זה כל מה שכתוב בזה ואי לא (6) עסיק
 ביה משה ישראל לא הוו מיעסקי ביה
 והכתוב יואת עצמות יוסף אשר העלו בני
 ישראל ממצרים כבר בשכם ותו אי לא

ז' מ'עסקי ביה והכתיב ויהיו לבני יוסף לנחלה
 ו' יותר מבמועמין ותו אמרו הניחו לו כבודו
 בשכם מאי שנא בשכם אמר ר' חמא בר'
 חזיר אבידתו קשו קרא אהדיי כתיב ^יויקח
 תיב ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל
 ועושה דבר ולא גמרו ובא אחר וגמרו מעלה
 עשאו רבי אלעזר אומר אף מורידין אותו
 ויא וירד יהודה רבי שמואל בר נחמני אמר
 ויתמת בת שוע אשת יהודה וגו' וכתיב
 אמר רב מפני מה נקרא יוסף עצמות בחייו
 לקאמרי ליה ^העבדך אבינו ולא אמר להו ולא
 ואיתימא רבי חמא ברכי חנינא מפני מה מת
 ג' עצמו ברכנות: ^וויוסף הורד מצרימה א"ר
 ריד שהוריד איצטגניני פרעה מגדולתן ויקנהו
 שקנאו לעצמו ^ז(בא גבריאל וסירסו) בא
 פומיפיר ולבסוף פומיפרע: מי לנו גדול ממושה
 ו"ר לוי ^חכרב כישר ברב כישרוהו ברב כישר
 דבר אחר רב לך רב יש לך ומנו יהושע דבר
 כמה קשה ותלמיד כמה סרבן וכל כך למה
 מלא שיחנא: ויאמר אליהם בן מאה ועשרים
 היום מלאו ומי ושנותי ללמדך שהקב"ה משלים
 ומחדש לחדש דכתיב ^טאת מספר ימיו אמלא
 ואי לצאת ולבא אלימא לצאת ולבא ממש
 שנה במותו לא נס ליחה וכתיב ^יועל משה
 א' שנים עשרה מעלות היו שם ופסען משה
 נחמני א"ר יונתן לצאת ולבוא בדברי תורה
 כמה ^{יא}וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד
 ויתיה נטילה רשות מזה ונתינה לזה ^{יב}(ותניא)
 טוב אי אפשר לאומרו היכן משה מת בחלקו
 מערבות מואב אל הר נבו ונבו בחלקו של
 בן בנו וגו' ואת נבו וגו' ^{יג}(נבו ששם מתו ג'
 יכן משה קבור בחלקו של גר דכתיב ^{יד}וירא
 יאובן עד חלקו של גר כמה הוי ארבעה
 הוליו ^{טו}מלמד שהיה משה מוטל בכנפי
 שם ^{טז}צדקת ה' עשה ומשפמיו עם ישראל
 יקום לי עם מרעים מי יתעב לי עם פועלי
 וימי יודע פשר דבר ורבי יוחנן אמר ^{יז}החכמה
 וימת שם משה וגו' סמליון אמר וימת
 אל תניא רבי אלעזר הגדול אומר שנים
 כנגד מחנה ישראל בת קול משמיע ואומר
 אל ויש אומרים לא מת משה כתיב הכא
 שם עם ה' מה להלן עומד ומשמש אף כאן
 בארץ מואב מול בית פעור א"ר ברכיה סימן
 את קבורתו וכבר שלחה מלכות הרשעה אצל

ו. בחור סימן. כלומר סימנים הרבה בארץ מואב בגיא

חביב בזה התחת אלהים אנכי כתיב חביב
(ט) ואין זה אלא יום השבת וכן הוא אומר
אחריך עמך: ואי לא איעסק ביה משה
משה לא היו הם מתעסקין: הכתיב
וכו' אלמא לאחר שנפטר משה
נעברות מוצב ומעסקין ביה ישראל
והעבירות את הירדן: וכו' אי לא
הוו מתעסקין ביה ישראל לאחר
שנפטר משה בניו מי לא הוו מיעסקין
בזה ויהאך הניחו בניו את שאר העם
להתעסק בו והכתיב בשבט ויהיו לבני
יוסף לתולה וגו' ור' חייא ברבא
קצרוהו דחביב היה עליהן: אמרו.
בניו בעמאם הניחו לו שיתעסקו בו

צעוד משה קיים היינו שיתעסק בו
משה (לדו כבודו בגדולים יותר
מבקטונים: **משנס נגבוהו**. כדכתיב)
ושלחנו מעמק חברון ויצא שמה
ושם היו רועין. ודווא אינה מקום והאי
דכתיב (שם) ויאמר האיש נסעו מזה וגו'
כך אמר לו אתה אומר את אחי אנכי

אומרים לבלה ונאם ודמות ודיין
היאך בהמיתו ויבא אלנו: **הבא**
כחיצ ויקח משה. ולא שאר העם:
אף מורדין אוסו מגדולתו. מן השמים
למתחיל ואינו גומר אלא אם כן
נאנס כמשה שמת בעבר הירדן:

נקרא יוסף עצמות בחייו. שנאמר: והעליתם את עצמותי מזה"ש ועודנו חי: שהוריד אלעזריני פרעה מגדולתו. כשפטר את החלום והם לא ידעו לפתור. לעצמו. למשכב זכור מתוך יופיו: פרעו. היינו יוסף יחירא: בא גביראל וסירוס לא גרם: ברב בישר. את בני מחלקותו רב לכם בני לוי והקצ"ה מדקדק עם הצדיקים בחוט השערה ונענש בזאתה מדה: רב יש לך. הגיע מלכותו של יהושע ואין לך מלכות נוגעת בחציריה: ד"א לך רב לך. רב כל הרבה

שחירו שומע תתנחמו ותתנחמו
 סרבו מפליר. ולשון חכמים הוא כך
 היו מסרבין בו וישא את בת אחותו
 בנדרים (ד' סג.) היו מסרבין בו שיאכל
 עמו בשבועות (דף סג.) (ו') **לפוס**
גמלא שיתנא. לפי מה הגמל מרביץ
 במשאיו אף כאלו לפי דקתו מרדק
 אחריו. היום כאלו ביים וי' גולדני
 לא נא כי ליהא. לא ברע לתלמידי כחו:
 דיו ווגי. שני וזוגת שני חברים היו
 בהתחלת היום למשה וסופו יהושע:
 כנפני השכינה. כנפן לבוש הדוד: מי
 יקום לי עם מרעים. להוכיחם לשמי:
 פשר דבר. שהיה יודע לעשות ספרה
 ול בית פפור ואפע"כ לא ידע וגוי:
 גסטרא

(א) ברכות נה. [ע"ש]
(ב) מ"א ח"ט. רש"י [בן גר]
הערוך ערך שפ"פ פ"ה
מ"סורו בל"ח ויפירונו [ג"ד]
(ג) מ"סבות סו. ק"ד. (ד) ר"ה
(ה) ק"דו"ק ל"ה. [תוספ"א]
סו"ט מ"א ח"ט. רש"י (ז)
(ז) מ"א ל"ה. (ז) [תוספ"א]
[ע"ד]. (ח) שמו"א י"ט,
שמו"א (י) ב"ר ב"ר
ש"ס ח"ט. (כ) שמו"א
(ג) ב"ר ב"ר ב"ר. שמו"א
(ד) ב"ר ב"ר ב"ר. שמו"א
(ה) ב"ר ב"ר ב"ר. שמו"א
(ו) שמו"א ח"ט. (ז) שמו"א
ש"ט. (ח) שמו"א (ק) וי"ר
(ט) ש"ט. (י) ש"ט. [ש"ס]
(כ) ב"ר ב"ר ב"ר. ב"ר ב"ר
(ג) ב"ר ב"ר ב"ר. ב"ר ב"ר
[זו]. (ד) ב"ר ב"ר ב"ר. (ה) [וע'
רש"י ב"ר ב"ר ב"ר]

הגהות הב"ח
(א) גמ' ואי לא איעסק
זיה: (ב) רש"י ד"ס ד"א
רצ לך וכו' בשניות הס"ד
ואח"כ מ"ה וכל כך למה
מה עונש רב בשמעו
גא המורים שהרכבה
בתחנות הרבה ולא
נענה הס"ד:

גליון הש"ס
גמ' רבב בישר. כעין זה
לעיל דף י ע"ב: גמ'
אלטלא סקרא כתוב.
ד"ה דף יז ע"ב מגילה ד'
כא ע"א: שם צדקת ה'
עשה. עין מנחות דף ל
ע"א תד"ה מכאן ואילן:

מוסף רש"י

מבפני מה מות יוסף
קודם לאחיו. דכתיב
(שמות א') וימת יוסף וכל
אחיו (ברכות נה.) לשם
גבולא שיחבא. לפי כח
הגמל שיעטורו משא
(מכות טו.) המשי לם
המל (שם קד.) היום
מזלוא ימי ושרותי. חיוס
וה' עליו ויניס וז' אמת
וגדרים לא ב. אי לימא
ממש. וכלא
שפסגה (פס. פס.)
שערי חכמה. מקורות
ממנו התקבלה (שם,
ע"י.)

תוספות שאנן

18. ודחמקה מאן ממצא ואי ויה מקום בינה: איוב כה יב 19. ויקח שם משה עבד יי בארץ מואב על פי יי זכרים לה 20. ויהי שם עם יי ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויבתח על הלחות את דבחי הברית עשרת הדברים: שמות לה כה 21. ויגבר אחו נבי בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את קברותו עד ידוע הנה: זכרים לה כ
